

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE tiedottaa 1/2019

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE on YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen (vammaissopimus) kansallinen koordinaatiomekanismi. Sen tehtävänä on edistää sopimuksen toimeenpanoa. Vammaissopimus on Suomessa ollut voimassa vuodesta 2016. Vammaissopimuksen tarkoituksena on taata vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet.

VANEn toimikausi päättyi huhtikuun lopussa. Uuden neuvottelukunnan nimeämisprosessi käynnistyi toukokuussa. Valtioneuvosto nimittää uuden neuvottelukunnan ja sen työ käynnistyy alkusyksystä. VANEn tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksessa (908/2016).

Vammaissopimuksen ensimmäisen kansallisen toimintaohjelman toimikausi päättyi myös huhtikuun lopussa. Lue uutinen aiheesta: https://vane.to/artikkeli/-/asset_publisher/yk-n-vammaissopimuksen-kansallinen-toimintaohjelma-lisasi-tietoisuutta-vammaisten-henkiloiden-oikeuksista

Henkilöstömuutoksia

VANEn pääsihteeri Merja Heikkonen siirtyi 1.2.2019 alkaen Kynnys ry:n palvelukseen. Heikkosen sijaisena toimii erityisasiantuntija Tea Hoffrén. VANEn suunnittelijana työskentelee Leea Rautanen-Muhli ja sihteerinä hallinnollinen avustaja Anne Vuori.

Yhteystiedot:

Sähköpostit: etunimi.sukunimi(at)stm.fi tai vanen.posti(at)stm.fi

Puh. 029 516 001 (STM:n vaihde)

Twitterissä: @VANE_STM

Muista päivittää kuntasi vammaisneuvoston yhteystiedot

VANEn verkkosivuille on koottu kunnallisten vammaisneuvostojen yhteystiedot. Lisäksi VANE ylläpitää omaa tiedotustaan varten sähköpostilistaa. Tiedot perustuvat kuntien omaan ilmoitukseen. Muistathan tarkistaa, ovatko kuntasi vammaisneuvoston tiedot ajan tasalla. Ilmoita tarvittaessa muutokset verkkosivujemme lomakkeen kautta: <https://vane.to/vammaisneuvostot/paivita-tiedot>

Vammaisneuvostopäivät järjestetään marraskuussa

Vammaisneuvostopäivät järjestetään tänä vuonna 27.-28.11.2019, paikkana Sokos Hotel Vantaa, Hertaksentie 2, 01300 Vantaa. Päivien ohjelma ja ilmoittautumisohjeet julkaistaan verkkosivuillamme elokuussa. Voit lähettää ideoita siitä, mitä aiheita päivillä voitaisiin käsitellä 28.6.2019 mennessä osoitteeseen vanen.posti(at)stm.fi.

VANE järjestää syksyllä webinaarin rikosten torjunnasta

Rikoksentorjuntaneuvosto on oikeusministeriön yhteydessä toimiva valtioneuvoston asiantuntija- ja yhteistyöelin, joka suunnittelee ja toteuttaa toimia rikollisuuden ehkäisemiseksi. Tavoitteena on rikoksista aiheutuvien haittojen vähentäminen ja turvallisuuden edistäminen. VANE päätti kokouksessaan 6.11.2018 käynnistää yhteistyön rikoksentorjuntaneuvoston kanssa.

VANE järjestää syksyllä 2019 webinaarin, jossa keskustellaan rikoksentorjunnasta vammaisten henkilöiden näkökulmasta. Kyseessä on noin tunnin mittainen verkkoluento, jota voit seurata omalta tietokoneeltasi. Webinaarin tarkempi ajankohta julkaistaan alkusyksystä VANEn verkkosivuilla.

Voit vaikuttaa siihen, mitä aiheita webinaarissa käsitellään lähettämällä ideasi 28.6.2019 mennessä osoitteeseen [vanen.posti\(at\)stm.fi](mailto:vanen.posti(at)stm.fi).

Ajankohtaista lainsäädännöstä

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu päättyi viime vaalikaudella pääministeri Juha Sipilän hallituksen eronpyynnön myötä. Tuleva hallitus päättää, jatketaanko uudistamiseen liittyvää työtä kuten esimerkiksi maakunnallisten vammaisneuvostojen valmistelua. Tuleva hallitus tekee ratkaisut myös tehdyn työn hyödyntämisestä.

Vammaislainsäädännön uudistuksessa tähdättiin kokonaan uuteen vammaispalvelulakiin. Hallituksen esitys uudeksi vammaispalvelulaiksi (HE 159/2018 vp) annettiin viime vuoden syyskuussa. Uudella lailla oli tarkoitus korvata vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki (380/1987, vammaispalvelulaki) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki (519/1977, kehitysvammalaki). Lakiehdotusta ei ehditty käsitellä loppuun eduskunnassa vaalikauden 2015–2018 aikana ja se raukesi vaalikauden päättyessä. Myöskään hallituksen esitystä laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuista (HE 310/2018 vp) eli ns. asiakasmaksulakia ei ehditty käsitellä loppuun eduskunnassa, vaan asian käsittely raukesi. Uusi hallitus päättää näiden lakien jatkovalmistelusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö jatkaa asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeuden vahvistamista koskevan lainsäädännön valmistelua. Kyseessä on monimutkainen kokonaisuus, jolla on vahva kytkös perustuslakiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden ja potilaiden palvelut ja hoito perustuvat pääsääntöisesti vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Joskus joudutaan kuitenkin tilanteisiin, joissa henkilön tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta on suojattava itsemääräämisoikeutta rajoittamalla. Tällöin on kyse ihmisen perusoikeuksista ja niihin puuttumisesta. Luonnos asiakas- ja potilaslaiksi oli lausunnolla syksyllä 2018. Lausuntopalautteen perusteella luonnokseen tuli paljon muutostarpeita, joiden toteuttaminen vaatii jatkotyötä. Lainsäädännön valmistelun etenemisestä tiedotetaan tarkemmin työn edetessä.

Tutustu uuteen hallitusohjelmaan: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/sallistava-ja-osaava-suomi-sosiaalisesti-taloudellisesti-ja-ekologisesti-kestava-yhteiskunta

Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning informerar 1/2019

Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Vane) är nationell samordningsmekanism för FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionsrättskonventionen). Den har till uppgift att främja genomförandet av konventionen. Funktionsrättskonventionen har varit i kraft i Finland sedan 2016. Syftet med funktionsrättskonventionen är att säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning.

Vanes mandatperiod löpte ut vid utgången av april. Processen för utnämning av en ny delegation inleddes i maj. Statsrådet utnämner den nya delegationen, och dess arbete inleds i början av hösten. Delegationens uppgifter och sammansättning föreskrivs det om i förordning av statsrådet (908/2016).

Perioden för det första nationella verksamhetsprogrammet för genomförande av funktionsrättskonventionen löpte också ut vid utgången av april. Läs mer om verksamhetsprogrammet: https://vane.to/artikkeli/-/asset_publisher/yk-n-vammaissopimuksen-kansallinen-toimintaohjelma-lisasi-tietoisuutta-vammaisten-henkiloiden-oikeuksista?_101_INSTANCE_pM2NmmlJpoNI_languageld=sv_SE

Personaländringar

Vanes generalsekreterare Merja Heikkonen övergick den 1 februari 2019 till anställning hos Tröskeln rf. Vikarie för Heikkonen är specialsakkunniga Tea Hoffrén. Leea Rautanen-Muhli arbetar som planerare vid Vane och administrativa medarbetaren Anne Vuori som dess sekreterare.

Kontaktuppgifter:

E-postadresser: fornamn.efternamn(snabel-a)stm.fi eller vanen.posti(snabel-a)stm.fi

Tfn 029 516 001 (social- och hälsovårdsministeriets växel)

Twitter: @VANE_STM

Kom ihåg att uppdatera kontaktuppgifterna för din kommuns råd för personer med funktionsnedsättning

På Vanes webbplats finns kontaktuppgifterna till de kommunala råden för personer med funktionsnedsättning samlade. Dessutom har Vane en e-postlista för att kunna sända ut information. Uppgifterna baserar sig på de uppgifter som kommunerna gett. Kom därför ihåg att kontrollera om de uppgifter som gäller din kommuns råd för personer med funktionsnedsättning är uppdaterade. Vid behov kan du meddela om ändringar via ett formulär på vår webbplats: <https://vane.to:8443/sv/uppdateringsblankett-for-uppgifter>

I november ordnas seminarier riktade till råden för personer med funktionsnedsättning

Seminarier riktade till råden för personer med funktionsnedsättning ordnas i år 27.-28.11.2019, i Sokos Hotel Vantaa, Hertasvägen 2, 01300, Vanda. Programmet för seminarierna och anvisningar om hur man anmäler sig publiceras på vår webbplats i augusti. Idéer om vilka ämnen som kunde behandlas på seminarierna kan du skicka till adressen [vanen.posti\(snabel-a\)stm.fi](mailto:vanen.posti(snabel-a)stm.fi) före den 28 juni 2019.

I höst ordnar Vane ett webinarium om brottsbekämpning

Rådet för brottsförebyggande är ett sakkunnig- och samarbetsorgan som finns i anslutning till statsrådet och som planerar och genomför åtgärder för att förebygga brottslighet. Målet är att minska de olägenheter som följer av brott och öka säkerheten. Vid sitt möte den 6 november 2018 beslutade Vane att inleda samarbete med rådet för brottsförebyggande.

Hösten 2019 ordnar Vane ett webinarium där brottsbekämpning diskuteras ur personer med funktionsnedsättnings synvinkel. Det är fråga om en webbföreläsning som pågår cirka en timme och som du kan följa via din egen dator. Den närmare tidpunkten för webinariet publiceras i början av hösten på Vanes webbplats.

Du kan inverka på vilka ämnen som behandlas vid webinariet genom att skicka din idé före den 28 juni 2019 till adressen [vanen.posti\(snabel-a\)stm.fi](mailto:vanen.posti(snabel-a)stm.fi).

Aktuellt om lagstiftning

Beredningen av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen upphörde under förra valperioden när statsminister Juha Sipiläs regering avgick. Den kommande regeringen fattar beslut om huruvida det arbete som anknyter till reformen, såsom förberedelserna för landskapsvisa råd för personer med funktionsnedsättning, ska fortsätta. Den fattar också beslut om hur det arbete som redan utförts ska utnyttjas.

Målet för reformen av funktionshinderlagstiftningen var en helt ny lag om funktionshinderservice. Regeringens proposition med förslag till lag om funktionshinderservice (RP 159/2018 rd) överlämnades till riksdagen i september i fjol. Avsikten var att den nya lagen skulle ersätta lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987, handikappservicelagen) och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977, specialomsorgslagen). Eftersom riksdagen inte hann behandla lagförslaget klart under mandatperioden 2015–2018, förföll det när riksdagens mandatperiod löpte ut. Inte heller regeringens proposition med förslag till lag om kundavgifter för social- och hälsotjänster (RP 310/2018 rd), den så kallade kundavgiftslagen, hann behandlas klart i riksdagen, utan behandlingen av ärendet förföll. Den nya regeringen beslutar om den fortsatta beredningen av dessa lagar.

Social- och hälsovårdsministeriet fortsätter att bereda lagstiftning om stärkande av klientens och patientens självbestämmanderätt. Det är fråga om en komplicerad helhet med starka kopplingar till grundlagen. Tjänsterna och vården för klienter och patienter inom social- och hälsovården baserar sig i regel på frivillighet och samförstånd. Ibland uppstår dock situationer där en persons eller andra personers hälsa eller säkerhet måste skyddas genom att självbestämmanderätten begränsas. Då handlar det om människans grundläggande fri- och rättigheter och att inkräkta på dem. Ett utkast till klient- och patientlag var på remiss under hösten 2018. Enligt responsen i remissvaren finns det ett stort behov av ändringar i utkastet, och dessa ändringar kräver fortsatt arbete. Det informeras närmare om beredningen av lagstiftningen i takt med att arbetet framskrider.

Läs mer om regeringsprogrammet: https://valtioneuvosto.fi/sv/artikkeli/-/asset_publisher/10616/sallistava-ja-osaava-suomi-sosiaalisesti-taloudellisesti-ja-ekologisesti-kestava-yhteiskunta

